Het nieuwe, flink rechtse bestuursakkoord in Antwerpen roept terecht heel wat reactie op ter linkerzijde en bij mensen uit de sociale bewegingen. We publiceren er alvast enkele. Wordt ongetwijfeld vervolgd!

De Wever blijft doofstom voor Antwerpen

Door Stephen Bouquin, Ivo Janssen, Elke Heirman, Peter Veltmans

Het bestuursakkoord schept duidelijkheid over wat Antwerpen te wachten staat: een rechts beleid dat niet enkel ‘koud’, ‘kil’ of ‘hardvochtig’ is, maar vooral doofstom zal blijven ten opzichte van de noden van de bevolking. Enkel duidelijke oppositie zal de kiezers van Bart De Wever doen indien dat ze voor de verkeerde verandering hebben gekozen.

Respect?

Op de voorpagina van de bestuursnota pronkt een “Respect voor A” maar bij het lezen beseft men al snel wat er echt bedoeld wordt. Het is namelijk een akkoord dat alle respect betuigt aan de vastgoedmakelaars, leurders met evenementen, gokkende casinospelers en villabewoners van her en der, die in 't stad komen shoppen en tegelijkertijd een middelvinger uitsteken naar het gewone volk.

Karikatuur?

Het klinkt misschien karikaturaal maar toch is het zo: parkeermogelijkheden in het centrum worden groter, openbaar vervoer blijft bij wat het is (namelijk te weinig vervoerscapaciteit), het gelijkvloers van het stadhuis wordt een winkelgalerij, op de Grote Markt en de gedempte zuiderdokken zullen de evenementen elkaar in hels tempo opvolgen. De stad krijgt een casino waar ‘banksters’ hun bonussen kunnen vergokken. Er komt een échte camping (voor de daklozen?) en een nieuwe gevangenis (op de terreinen van Opel?).

Sociale huisvesting?

Het Bam-tracé komt er maar… er wordt ‘onderzocht waar er overkapping mogelijk is’. Wat met huisvesting? De stadsontwikkeling in het centrum zal focussen op groene lofts, terwijl het aanbod aan sociale huisvesting bevroren wordt. Concreet zullen de wachtlijsten verdubbelen tegen 2018. De huisjesmelkers gaan gouden tijden tegemoet! Het akkoord verklaart dat er in feite niets gedaan hoeft te worden. Reden: Antwerpen zit reeds boven het Vlaams streefdoel van 10%. Het is waar dat Antwerpen momenteel ongeveer 11% sociale woningen haalt, hetgeen dus licht uitstijgt boven dat Vlaamse streefdoel. Maar... dat Vlaamse streefdoel zelf verzinkt in het niets vergeleken met de buurlanden. In Nederland zijn er 35% sociale woningen en in Frankrijk 17%. Doelstelling van de rechtse coalitie is om op termijn van 10% naar 7% te zakken, in de richting van het huidige Vlaams gemiddelde (dat dus het eigen streefdoel niet eens benadert!). Als de rechtse coalitie dit waarmaakt, dan zal daardoor het Vlaams gemiddelde aan sociale woningen nog verder achteruit gaan en zich daarmee nog verder verwijderen van het streefdoel. Hetgeen de werkelijke doelstelling

van DeWever-Van Peel-Turtelboom duidelijk maakt: weg met de armen, het gepeupel en de rest van de 'onderklasse'!

Stad der scholen?

Onderwijs? De stad zal huur- of koop-stelsels aanwenden om snel bij te bouwen én te renoveren, wat ook betekent dat steeds meer scholengebouwen in privéhanden beheerd zullen worden. De stad zal bij de hogere overheden aandringen op het financieren van nieuwe gebouwen door alle onderwijsnetten, maar... indien de hogere overheden verstek geven (wat zeer waarschijnlijk is), zal de stad zelf “pre-financieren”. De stadskas zal dus mee opdraaien voor de uitbouw van het vrij (vooral katholiek) onderwijs…

Nederlands?

Zolang het aanbod van kinderopvang niet voldoende is (geen doelstelling) zullen de beschikbare plaatsen niet op basis van de sociale situatie van de aanvragers, maar enkel aan het Nederlands beheersende werkenden aangeboden worden. U raadt reeds over wie het gaat! Actieve taalkennis van het Nederlands wordt trouwens een standaardcriterium in sociale materies: leefloon, kinderopvang, OCMW-steun allerhande, sociale huisvesting.,… Gedaan met gekleurd en veeltalig Antwerpen! Het ‘eigen volk eerst’ principe krijgt via taalkennis een begin van toepassing. Geen wonder dat het Vlaams Belang op het bestuursakkoord reageerde met “we geven dit het voordeel van de twijfel’. Natuurlijk is het aanleren van Nederlands positief, maar als er bij de taalcursussen een structureel tekort aan plaatsen is en je maakt van taalbeheersing een voorafgaandelijke voorwaarde, dan ben je goed op weg om van taal in feite een etnisch selectiecriterium te maken.

Dienstverlening?

Niet onbelangrijk in de hele waslijst van doelstellingen is de aankondiging dat stadsambtenaren die op pensioen gaan niet systematisch zullen vervangen worden. Op een ogenblik dat de bevolking toeneemt en dat daardoor de dienstverlening zou moeten verbeteren, kan dit tellen. De overblijvers zullen lachen en de stadsbewoners eveneens. Misschien zou enige duidelijkheid niet misplaatst zijn… Wordt er 1 op 2 vervangen, 2 op 3 of 4 op 5? Een goede vraag om te stellen vanop de oppositiebanken, zouden we zeggen.

Stadsschuld?

Een laatste kwestie werd tot dusver door weinige commentatoren of partijen aangekaart met name de verklaring dat de ‘historische stadsschuld tegen einde van deze legislatuur zal weggewerkt zijn’. De vraag hoe dit precies gaat gebeuren, kan snel gesteld worden: gaat De Wever het vastgoedpatrimonium van de stad voor een appel en een ei verkopen aan bevriende beleggers? Of wil hij op alle vlakken een ‘ontvettingspolitiek’ voeren die gelden vrijmaakt om de historische schuld op enkele jaren terug te betalen… Meer algemeen: is dit wel een realistische doelstelling? De uittredende schepen voor Financiën – alom geroemd om zijn bekwaamheden, overgestapt van OpenVLD naar N-VA, maar nu blijkbaar te licht bevonden om terug te keren naar het college – rekende er eerder mee dat het nog zou duren tot... 2024!

Haven?

De linkerzijde en progressieve partijen doen er goed aan ook niet te vergeten dat deze stadsschuld vooral werd opgebouwd om de havenlobby van dienst te zijn. De haven van Antwerpen verdient goed dankzij de nieuwe infrastructuur betaald met gemeenschapsgeld. Maar de haven betaald deze schuld niet terug en wentelt de last af op de gemeenschap. Van billijkheid gesproken...

Duidelijke oppositie!

De linkerzijde mag zich niet laten verdelen tussen voorstanders van harde of zachte oppositie. Er zal niet enkel waakzaamheid nodig zijn maar ook duidelijkheid. De bevolking moet geïnformeerd worden over dit akkoord en hiervoor zijn de massa-media niet geschikt noch betrouwbaar. De bevolking zal immers aan den lijve de gevolgen van dit bestuur ervaren. De linkerzijde dient ook te beseffen dat De Wever hierop voorbereid is. Hij zal elke tegenstand in het kamp van de onwilligen (werkonwilligen, taalonwilligen,...), van de moslimvrienden en/of van de 'linkse kerk' plaatsen. De cultuurstrijd met hem aanbinden (meestal met een aanmatigende toontje dat vele intellectuele bobo's eigen is) kan best vermeden worden. Dit maakt De Wever enkel 'volkser' terwijl hij dat nét niet is! De 'nieuwe stedelijkheid' à la Patrick Janssens kan overigens geen basis van verzet vormen. Het biedt immers geen meerderheidsperspectief. Het laat de zogenaamde 'bange blanke arbeidersklasse' over aan de demagogen van rechts en uiterst-rechts. De etnisch-linguïstieke breuklijn biedt De Wever ook de kans om deze bevolkingsgroepen de illusie te verkopen dat ze nog tot de categorie van de winners te behoren en samen met 'hun burgemeester' naar beneden mogen stampen. Ondanks het feit dat ook zij het gelag van zijn beleid mee zullen betalen.

Breuklijn

Voor Rood! is het duidelijk dat de breuklijn waarop de campagne-slogan 'Gewoon Volk Eerst!' gebaseerd werd actueler dan ooit gaat worden. De stad behoort niet toe aan de city-marketeers, de projectmakelaars en de vastgoedbeleggers, maar wel aan de inwoners! En het nieuwe stadsbestuur zal gewone mensen nog meer in de kou laten staan. Rood! zal haar krachten inzetten in de uitbouw van een 'Weerbaar Antwerpen', van onderuit. Der Kaiser zal verjaagd worden, nog voor hij goed en wel beseft waar hij aan begonnen is!

Dit artikel verscheen oorspronkelijk op de website van Rood!

't Stad zet de deur open voor belastingverlaging voor multinationals

Door Peter Mertens*

De Amerikaanse koffiemultinational Starbucks betaalt geen winstbelastingen in Groot-Brittannië. Tot er een storm van protest rees, zo hoorden we gisteren. Bij ons staan we zo ver nog niet. In Antwerpen maakte de petroleumreus ExxonMobil de afgelopen vijf jaar 19,5 miljard euro winst, en hij betaalde daarop geen cent vennootschapsbelastingen.

Perfect legaal is dat, en ExxonMobil is niet van plan enige vrijwillige bijdrage te leveren. Wat de petroleumreus wel moet betalen, is een kleine taks op drijfkracht en vestiging. Dat zijn de twee lokale taksen die bedrijven moeten betalen om bij te dragen aan de gemeentelijke infrastructuur, die ook zij gebruiken. In Zwijndrecht betalen de bedrijven jaarlijks 5,9 miljoen euro. Op een totale begroting van 23 miljoen euro betekent dit dat Zwijndrecht een kwart van zijn inkomsten bij de bedrijven haalt.

Antwerpen, met een veel grotere industrie, haalt slechts 3,3 procent van zijn inkomsten bij de grote bedrijven. Dit is te wijten aan lagere tarieven. Tarieven die bovendien degressief zijn. Bovendien voerde het vorige stadsbestuur onder druk van BASF een maximumgrens voor die belastingen in.

Burgemeester De Wever wil nu opnieuw met BASF, Bayer en ExxonMobil aan tafel gaan zitten. In artikel 446 van het nieuwe bestuursakkoord wordt gepleit voor een 'heroriëntering' van de belastingen om 'een gunstig fiscaal ondernemingsklimaat' te creëren 'in nauw overleg met de betrokken sectoren'. Het wordt met zoveel woorden niet gezegd, maar hier zet de Stad de deur open voor een nieuwe belastingverlaging voor multinationals. Artikel 446 leest dus als een

Starbucksclausule. Hier hoor je geen verhaal over rechten en plichten, neen, hier mogen de multinationals samen met de stad zelf hun bijdrage bepalen.

Herschikking stadsschuld

Het bestuursakkoord puilt uit van het fikse plichtenjargon, als het gaat over bewoners van sociale woningen, jongeren, werklozen en mensen die rond moeten komen van een uitkering. Geen woord over de fiscale fraude. Nochtans zit er toch minstens één ervaringsdeskundige bij de fractieleiders van de meerderheid. En ook al niets over de bankensector. Dat wil zeggen: er komt geen herschikking van de stadsschuld. De Antwerpenaren betaalden de afgelopen drie decennia 2,9 miljard euro af op een historische schuld van 1 miljard. Dat is bijna drie keer het oorspronkelijke bedrag, en nog steeds rest er 611 miljoen euro om af te betalen. Er bestaat een voorstel om de resterende schuld af te betalen aan 2,357 procent intrest, het tarief dat ook wordt gebruikt voor de afbetaling van de ziekenhuisschulden, in plaats van de huidige 4,96 procent. Zo'n herschikking zou deze stad in zes jaar tijd meer dan 50 miljoen euro opbrengen. Dat gebeurt dus niet.

De magere jaren

Het geld wordt elders gezocht. Het akkoord blijft vaag, maar laat vooral tal van mogelijkheden open om de publieke dienstverlening duurder te maken. Zo kan het zijn dat men in de gezondheidszorg van de ZNA-ziekenhuizen meer zal moeten betalen, met als streefdoel 'kostendekkend' te zijn (art. 372). Die tendens werd de laatste jaren al ingezet, en vandaag stelt één op de zeven inwoners zijn geneeskundige zorgen uit om financiële redenen. Bovendien handhaaft De Wever de plannen om het buurtziekenhuis Stuivenberg te sluiten en een nieuwe grote prestigekliniek op te richten (art. 19). Het akkoord zet ook de deur open om vuilzakken opnieuw duurder te maken, containerparken te laten betalen (art. 55) en de openbare toiletten te commercialiseren (art. 32). De nieuwe sportinfrastructuur in de stad zal door een publiek-private samenwerking gefinancierd worden (art. 334, 336, 341), en ook dat zal de prijzen doen stijgen.

Maar meer nog dan door deze mogelijke prijsverhogingen zal de Antwerpenaar de crisis vooral voelen daar waar er niet geïnvesteerd wordt. En dat is in de eerste plaats op de woningmarkt, waar na Brussel de hoogste prijzen van het land gelden. De magere jaren zijn aangebroken, maar niet voor iedereen.

* Peter Mertens is voorzitter van de PVDA. Dit artikel verscheen oorspronkelijk als opiniestuk in De Morgen

De kracht van stilstand

Door Bleri Lleshi *

‘Een keerpunt in de geschiedenis’, zo omschreef Bart De Wever het verkiezingsresultaat van 14 oktober. Als ik het bestuursakkoord lees dan vind ik dat ‘keerpunt’ noch ‘de kracht van verandering’ erin terug.

Het bestuursakkoord van de Stad Antwerpen breekt absoluut niet met het beleid van het vorige stadsbestuur. Wat Bart De Wever beloofde strookt niet met wat op papier staat. Het kon moeilijk anders. Ten eerste zat de N-VA mee in het vorige stadsbestuur. Ten tweede was het beleid van Patrick Janssens zo sterk naar rechts opgeschoven dat men voor verandering eerder in extreemrechtse wateren zou moeten varen.
Ik daag alle Antwerpenaren uit die voor ‘de kracht van verandering’ hebben gestemd om dit bestuursakkoord te vergelijken met het boek ‘Voor wat hoort wat’ van Patrick Janssens.

Zijn er geen verschillen? Er is een nieuwe burgemeester en de Sp.a is er niet bij. Terwijl de vorige coalitie zichzelf soms links noemde maar wel een rechts beleid voerde, kan deze coalitie zich rechts noemen en hetzelfde beleid voeren. Alle discussie over hoe rechts of links dit akkoord is, is dus zinloos. Veel belangrijker lijkt me de vraag wat dit akkoord betekent voor de Antwerpenaren.

Ik ben heel kritisch over dit werkstuk omdat ik ook kritisch ben geweest over het beleid van Janssens. Dit bestuursakkoord is gebaseerd op een aantal keiharde neoliberale en neoconservatieve punten die men op 10 december met veel poeha en arrogantie kwam voorstellen. Een voorbeeld.
Marc Van Peel (Cd&v) mocht het akkoord verdedigen in Terzake. Op het einde van het gesprek vraagt de journalist: “Kunnen we ervan uit gaan dat u schepen van de haven blijft?”. Waarop Van Peel antwoordt: “Wel, het zou goed zijn voor iedereen.”

Benieuwd wat een dergelijke arrogantie zal geven in een schepencollege waarin ook iemand zoals Nabila Ait Daoud, de nieuwe schepen voor jeugd, U niet bekend waarschijnlijk, en als u haar kent dan is het van haar uitspraak:”Ik ken niets van politiek”. Wat ook klopt want ze heeft geen ervaring, kennis of expertise. Maar bij de N-VA (zoals bij andere partijen) had men een excuusallochtoon nodig die nu schepen mag spelen.
Misschien is het ‘goed voor iedereen’ dat Van Peel schepen blijft (en hij blijft) maar dit akkoord is niet goed voor iedereen en zelfs zware gevolgen heeft voor heel wat Antwerpenaren.

De cijfers van het Jaarboek Armoede 2012 en het OESO-rapport voor de integratie van migranten zijn zonder te overdrijven catastrofaal: de ongelijkheid is nog nooit zo groot geweest in ons land. Op internationaal niveau staan we aan de top wat betreft ongelijkheid binnen het onderwijs en op de arbeidsmarkt, en helemaal bovenaan wat betreft kinderarmoede. Volgens de cijfers van de Nationale Bank (11/12) zijn nergens in Europa zo weinig migranten aan het werk als in België. Antwerpen doet niet beter: 1 op 4 jongeren wordt er geboren in een arm gezin; meer dan 20.000 mensen staan er op de wachtlijst voor een woning en er zijn 35.000 werklozen voor slechts 6000 vacatures.

Hoe gaat het nieuwe bestuur deze problemen aanpakken? Mensen verplichten Nederlands te leren? De honderden hoogopgeleide migrantenjongeren in Antwerpen die geen baan vinden spreken perfect Nederlands. ‘Arbeidsparticipatie als de beste weg uitweg uit armoede’ lees ik. Wat staat er over banen creëren? Het tekort van 29.000 vacatures? Trouwens, werk is geen garantie om uit armoede te geraken zolang het geen degelijk werk is. 20.000 Antwerpenaren staan op de wachtlijst voor een sociale woning maar er komt er geen enkele bij want ‘met 10% (sociale woningen) neemt Antwerpen meer dan zijn verantwoordelijkheid’. Men vertelt niet dat nergens in Vlaanderen de nood en dus ook het tekort groter is dan in Antwerpen.

Als je de echte problemen niet kan aanpakken dan is repressie de meest voor de hand liggende keuze. Het beleid van Janssens was al repressief. De Wever, die van veiligheid zijn prioriteit nummer één maakt, wil hier nog een stap verder gaan.

Ik lees in het bestuursakkoord: meer camera’s, toezichthouders, nultolerantie, ‘maximaal inzetten GAS-boetes’, ‘uitbreiding van de bevoegdheid van de GASambtenaren’, ‘We werken aan de uitbreiding van de GAS-boetes’ enz… Mijnheer de toekomstige burgemeester, gaat u via de GAS-boetes de problemen oplossen? Gaat u via deze boetes ‘Respect voor A’ mogelijk maken? Soms dwing je respect af, maar meestal moet je het verdienen. Met een dergelijk repressief beleid gaat er geen respect komen.

Dit toekomstige bestuur is gedoemd tot falen want met het culturalistische discours van respect, Nederlands leren en rechten en plichten, zullen ze de problemen van heel wat Anwerpenaren niet oplossen. Voor die mensen ziet het er dus niet goed uit.

Anderzijds is, gezien het asociale akkoord, de rol van de oppositie uiterst belangrijk om het op te nemen voor wie uit de boot valt. Als de oppositie samenwerkt zie ik enige hoop. Hoop dat de schade

beperkt blijft en dat de mensen zich realiseren wat dit ‘keerpunt in de geschiedenis’ in de praktijk betekent.

Links in Antwerpen moet leren uit de fouten van het verleden zodat het, wanneer het terug aan de macht komt, een beleid van eigen recept kan voeren. Tot die dag hebben de linkse verkozenen de verantwoordelijkheid en de plicht om hun rol te spelen, met name keiharde oppositie voeren tegen het asociale en neoliberale beleid van dit rechtse bestuur.

* Bleri Lleshi is politiek filosoof. Hij werkt momenteel aan het boek De neoliberale strafstaat.
  Dit artikel verscheen eerder op zijn blog